Prima instanță: Judecătoriei *****, sediul Centru judecător: Tatiana Balan
Dosarul nr. 2r-829/24
2-23183316-02-2r-11032024

D E C I Z I E
Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ
al Curții de Apel *****

26 martie 2024 mun. *****

în componența:
Președintele ședinței, judecător Ion Țurcanu
Judecătorii Ina Dutca şi Ala Malîi

examinând, fără citarea părților, recursul declarat de avocatul Laurian Stratan în interesele Societății cu Răspundere Limitată „*****”, împotriva încheierii Judecătoriei *****, sediul Centru din 01 februarie 2024, în cauza civilă la cererea de chemare în judecată înaintată de către Societatea cu Răspundere Limitată „*****” împotriva Agenției Proprietății Publice și lui Vasile Ciorbă cu privire la încasarea datoriei și a sumei cu titlu de îmbogățire nejustificată,

c o n s t a t ă:

La data de 19 decembrie 2023, SRL „*****” a depus cerere de chemare în judecată împotriva Agenției Proprietății Publice și Vasile Ciorbă cu privire la încasarea datoriei și a sumei cu titlu de îmbogățire nejustificată.

Prin încheierea judecătorului Judecătoriei *****, sediul Centru din 29 decembrie 2023 a fost acceptată spre examinare cererea de chemare în judecată depusă de către SRL „*****”.

La data de 31 ianuarie 2024, reprezentantul Societății cu Răspundere Limitată „*****”, avocatul Laurian Stratan a depus cerere cu privire la aplicarea măsurilor de asigurare a acțiunii, prin care a solicitat aplicarea sechestrului pe bunurile mobile, imobile și pe mijloacele bănești din conturile bancare, ce aparțin pârâților, în limita sumei de 2 188 691,05 lei.

În susținerea cererii de asigurare a acțiunii a indicat că, este necesar de precizat că, de principiu, legea nu stabilește expres care sunt temeiurile asigurării acțiunii, limitându-se la condiționarea acestei măsuri de premisa posibilității executării hotărârii judecătorești.

A menționat că, nefiind obligat să aducă în fața instanței o cerere de asigurare a acțiunii motivată într-un oarecare fel, instituția asigurării acțiunii fiind aplicată, conform prevederilor art. 174 din Codul de procedură civilă, la cerere.

A susținut că, iminența instituirii măsurii de asigurare solicitate de reclamant derivă în primul rând din valoarea considerabilă a acțiunii (2 188 691,05 lei), pentru încasarea căreia, în cazul executării unei eventuale hotărâri judecătorești de admitere a acțiunii, este nevoie de conservarea patrimoniului pârâtului.

A afirmat că, un rol important în determinarea necesității instituirii măsurii asiguratorii, la caz, o are și rea-credința pârâților, care, fiind în cunoștință de cauză despre obligația de achitare a sumelor ce fac obiectul acțiunii, fiind chiar somați de nenumărate ori de către reclamant în acest sens, de aproximativ 3 ani refuză să execute aceste obligații.

A notat că, solicită instanței de judecată să constate necesară, la această etapă, preîntâmpinarea eventualelor acțiuni ale pârâților sau ale altor persoane, orientate spre micșorarea patrimoniului acestora, care ar fi de natură să facă imposibilă executarea unei eventuale hotărâri judecătorești de admitere a acțiunii, or, scopul instituției asigurării acțiunii este însăși evitarea unor astfel de situații, în vederea garantării siguranței executării hotărârii.

A invocat că, în cazul în care ar fi necesară probarea existenței deja a unor astfel de acțiuni, s-ar prezuma faptul că, acestea deja au produs efectul negativ, pe care instituția asigurării trebuie să-l preîntâmpine și, respectiv, aplicarea unei măsuri asiguratorii în situația existenței deja a unor astfel de circumstanțe, ar face irezonabil și ineficient acest instrument procedural.

Prin încheierea Judecătoriei *****, sediul Centru din 01 februarie 2024, s-a respins cererea reclamantei privind asigurarea acțiunii, ca fiind una neîntemeiată.

În motivarea soluției sale instanța de fond a indicat, că partea reclamantă nu a demonstrat necesitatea instituirii măsurilor de asigurare a acțiunii, cum nici nu a demonstrat existența riscului real, că în cazul neaplicării măsurilor cerute nu va fi posibil de executat eventuala hotărârii de judecată pronunțată în actuala pricină.

Nefiind de acord cu soluția instanței de fond, la 23 februarie 2024, avocatul Laurian Stratan în interesele Societății cu Răspundere Limitată „*****”, a declarat recurs împotriva încheierii Judecătoriei *****, sediul Centru din 01 februarie 2024, solicitând admiterea recursului, casarea integrală a încheierii atacate cu soluționarea problemei în fond, prin admiterea cerinței de aplicare a măsurii de asigurare a acțiunii solicitate de partea reclamantă.

În motivarea cererii de recurs partea a indicat, că instanța de judecată nu a examinat incidentul procesual sub toate aspectele și nu atribuit o apreciere corectă circumstanțelor cauzei, nedelimitând suficient de diligent pericolul emitent de neexecutare a unei eventuale hotărâri, în cazul neaplicării măsurilor asiguratorii.

Or, în cazul imposibilității încasării sumei, efectele hotărârii judecătorești s-ar reduce la zero, fiind o justiție pur formală, fiind posibilă survenirea unei pagube iminente, iar Societatea cu Răspundere Limitată „*****” în consecință ar fi privată de o partea a patrimoniului său, fapt care ar duce inevitabil la încălcarea dreptului de proprietate și a dreptului la un proces echitabil, drepturi consacrate de Constituția RM și CEDO.

Intimații, fiind informați despre examinarea recursului, nu au depus referință la acesta și nu a prezentat opinia sa vis-à-vis de problema dedusă judecății.

Studiind materialele dosarului în coroborare cu pretențiile recurentei, motivele de fapt și temeiurile de drept expuse și invocate de aceasta în cererea de recurs, coroborate cu legislația pertinentă și materialele pricinii, Colegiul consideră recursul ca fiind unul neîntemeiat şi care urmează a fi respins din următoarele considerente.

Termenul de declarare a recursului.

Potrivit art. 425 Cod de procedură civilă termenul de declarare a recursului împotriva încheierii este de 15 zile, calculat de la data comunicării încheierii.

După cum s-a indicat anterior, avocatul Laurian Stratan în interesele Societății cu Răspundere Limitată „*****”, a declarat recurs la 23 februarie 2024 împotriva încheierii Judecătoriei *****, sediul Centru din 01 februarie 2024, însă potrivit materialelor cauzei reprezentantul recurentului a recepționat copia încheierii contestate la data de 13.02.2024. Astfel, Colegiul atestă recursul ca fiind declarat în termen.

Cadrul legal pertinent aplicabil speței.

Conform prevederilor art. 423 alin. (1) Cod de procedură civilă, încheierea dată în primă instanţă poate fi atacată cu recurs, separat de hotărâre, de către părţi şi de ceilalţi participanţi la proces în cazurile prevăzute de prezentul Cod şi de alte Legi, precum şi în cazurile în care încheierea face imposibilă desfăşurarea de mai departe a procesului. La fel, potrivit art. 181 alin. (1) Cod de procedură civilă, încheierea privind asigurarea sau neasigurarea acţiunii poate fi atacată cu recurs.

În conformitate cu prevederile art. 424 alin. (1) Cod de procedură civilă, Curțile de Apel examinează recursurile declarate împotriva încheierilor emise de judecătorii.

Conform prevederilor art. 426 alin. (3) Cod de procedură civilă, recursul împotriva încheierii se examinează în termen de 2 luni într-un complet din 3 judecători, pe baza dosarului şi a materialelor anexate la recurs, fără examinarea admisibilităţii şi fără participarea părţilor.

În corespundere cu art. 427 lit. a) Cod de procedură civilă, instanţa de recurs, după ce examinează recursul împotriva încheierii, este în drept să respingă recursul şi să mențină încheierea atacată.

Potrivit art. 174 Cod de procedură civilă, la cererea participanţilor la proces judecătorul sau instanţa poate lua măsuri de asigurare a acţiunii. Asigurarea se admite în orice fază a procesului până la etapa în care hotărârea judecătorească devine definitivă, în cazul în care neaplicarea măsurilor de asigurare a acţiunii ar face imposibilă executarea hotărârii judecătoreşti.

În conformitate cu prevederile art. 175 Cod de procedură civilă, în vederea asigurării acţiunii, judecătorul sau instanţa este în drept:

a) să pună sechestru pe bunurile sau pe sumele de bani ale pârâtului, inclusiv pe cele care se află la alte persoane;

b) să interzică pârâtului săvârșirea unor anumite acte;

c) să interzică altor persoane săvârșirea unor anumite acte în privinţa obiectului în litigiu, inclusiv transmiterea de bunuri către pârât sau îndeplinirea unor alte obligaţii faţă de el;

d) să suspende vânzarea bunurilor sechestrate în cazul intentării unei acţiuni de ridicare a sechestrului de pe ele (radierea din actul de inventar);

e) să suspende urmărirea, întemeiată pe un document executoriu, contestat de către debitor pe cale judiciară.

Judecătorul sau instanţa dispune, la cererea participanţilor la proces, aplicarea şi a altor măsuri de asigurare a acţiunii care să corespundă scopurilor specificate la art. 174 Cod de procedură civilă, fiind admise concomitent mai multe măsuri de asigurare a acţiunii, dacă valoarea bunurilor sechestrate nu depăşeşte valoarea acţiunii.

Starea de fapt și circumstanțele pricinii. Aprecierea instanței de recurs.

După cum s-a indicat, la 19 decembrie 2023, SRL „*****” s-a adresat cu cerere de chemare în judecată împotriva Agenției Proprietății Publice și lui Vasile Ciorbă cu privire la încasarea datoriei și a sumei cu titlu de îmbogățire nejustificată (f.d.3-5).

Ulterior, la 31 ianuarie 2024, reprezentantul reclamantei a solicitat asigurarea acțiunii, prin aplicarea sechestrului asupra bunurilor mobile, imobile și mijloacelor bănești care aparțin cu drept de proprietate pârâților Agenția Proprietății Publice și a lui Vasile Ciorbă, în limita sumei de 2 188 691,05 lei. (f.d.3-6).

Prin încheierea Judecătoriei *****, sediul Centru din 01 februarie 2024, s-a respins cererea reprezentantului reclamantei privind asigurarea acțiunii, ca fiind una neîntemeiată. În motivarea soluției sale instanța de fond a indicat, că partea reclamantă nu a demonstrat necesitatea instituirii măsurilor de asigurare a acțiunii, cum nici nu a demonstrat existența riscului real, că în cazul neaplicării măsurilor cerute nu va fi posibil de executat eventuala hotărârii de judecată pronunțată în actuala pricină (f.d.113-115).

Nefiind de acord cu soluția instanței de fond, la 23 februarie 2024, avocatul Laurian Stratan în interesele Societății cu Răspundere Limitată „*****”, a declarat recurs împotriva încheierii Judecătoriei *****, sediul Centru din 01 februarie 2024, solicitând admiterea recursului, casarea integrală a încheierii atacate cu soluționarea problemei în fond, prin admiterea cererii de aplicare a măsurii de asigurare a acțiunii solicitate de partea reclamantă (f.d. 119-122).

Colegiul atestă despre corectitudinea și legalitatea soluției date de prima instanță. Or, după cum a fost indicat anterior, conformitate cu prevederile art. 174 alin. (1) Cod de procedură civilă, la cererea participanților la proces judecătorul sau instanța dispune în aceeași zi aplicarea sau neaplicarea măsurilor de asigurare a acțiunii. Asigurarea se admite în orice fază a procesului până la etapa în care hotărârea judecătorească devine definitivă, în cazul în care neaplicarea măsurilor de asigurare a acțiunii ar face imposibilă executarea hotărârii judecătorești. De asemenea, potrivit dispozițiilor art. 118 coroborat cu art. 121 Cod de procedură civilă, obiectul probațiunii admisibilității aplicării măsurilor de asigurare a acțiunii se referă la justificarea de o manieră obiectivă a faptului, că lipsa măsurilor de asigurare a acțiunii solicitate de partea interesată ar face imposibilă executarea hotărârii judecătorești.

La capitolul respectiv Colegiul accentuează, că unicul motiv pentru care pot fi aplicate măsurile de asigurare a acțiunii este riscul de a nu fi executată eventuala hotărâre judecătorească pronunțată la acțiunea înaintată de partea reclamantă.

În circumstanțele descrise Colegiul atestă, că instanța de fond corect a concluzionat despre netemeinicia cererii privind asigurarea acțiunii, deoarece lipsesc dovezi care să demonstreze riscul neexecutării eventualei hotărâri judecătorești.

La fel Colegiul stabilește, că partea reclamantă nu a demonstrat necesitatea aplicării măsurii de asigurare a acțiunii, deoarece nu au prezentat nici o probă, care să demonstreze riscul de a nu fi executată eventual hotărâre judecătorească privind încasarea din contul pârâților în beneficiul reclamantei a datoriei și a sumei cu titlu de îmbogățire nejustificată.

Colegiul în acest sens reține, că potrivit jurisprudenței de principiu a CtEDO, caracterul efectiv al hotărârilor judecătorești presupune nu numai dreptul părților de a-și prezenta argumentele, ci și dreptul acestora de a fi într-adevăr „ascultate”, instanțele de judecată având în consecință obligația de a proceda la o examinare efectivă a susținerilor părților, fiind obligatorie motivarea corespunzătoare a hotărârilor judecătorești. Astfel, un argument al cărui influență poate fi decisivă pentru soluția în speță, necesită „un răspuns specific și explicit” (*Ruiz Torija și Hiro Balani vs Spania, 09/12/1994, Higgins vs Franța 19/02/1998)*.

În speță, Colegiul reține că instanța de fond a avut obligația pozitivă desprinsă *inter alia* din art. 6 CEDO, de a justifica de o manieră obiectivă faptul întrunirii în

circumstanțele speței a condițiilor în care legea procesual civilă, admite aplicarea măsurilor de asigurare a acțiunii și anume a faptul că lipsa măsurilor de asigurare a acțiunii solicitate de intimatul-reclamant ar face imposibilă executarea hotărârii judecătorești. Or, faptul inițierii unei acțiuni judiciare de recuperare a plăților, cât și faptul existenței unor cauze civile pe rolul instanțelor de judecată, în care recurenta are calitatea de pârâtă sau rea credința recurentei invocată *in abstracto* de către intimată, nu explică de o manieră obiectivă, iminența riscului imposibilității executării eventualei hotărâri pronunțată împotriva recurentei.

În același context Colegiul reiterează, că potrivit art. 118 alin. (1) Cod de procedură civilă, fiecare parte trebuie să dovedească circumstanțele pe care le invocă drept temei al pretențiilor sale, motiv din care în virtutea prezumției legale care operează în favoarea recurentei și care nu pot fi deturnate de o manieră arbitrară în afara unui proces judiciar conform standardelor de echitate stabilit de lege, *„buna credință”* și prezumția nevinovăției până la proba contrarie în acțiunile civile, operează în favoarea recurentei. Or, simplu fapt de inițiere a acțiunii civile împotriva intimatului, nu justifică imposibilitatea executării eventualei hotărâri judiciare sau *„rea credința”* acestuia, prezumția bunei credințe operând până la proba contrarie.

În același context Colegiul reține, că potrivit jurisprudenței Curții Constituționale, legislația națională, trebuie să indice cu o claritate rezonabilă, scopul şi modalitatea de exercitare a discreției relevante acordate autorităților publice, pentru a asigura persoanelor nivelul minim de protecție la care cetățenii au dreptul în virtutea principiului preeminentei dreptului într-o societate democratică *(hot. CC nr. 26 din 23.11.2010, hot. CC 12 din 14/05/2015).* Or, într-un stat democratic de drept protejarea şi promovarea drepturilor şi libertăţilor omului, constituie un principiu fundamental, deziderat suprem *(hot. CC nr. 241/29 din 27.12.2004).*

Raportând principiile constituționale redate, la circumstanțele speței, Colegiul reține că aprecierea subiectivă a riscului imposibilității executării eventualei hotărâri judecătorești, în lipsa unor argumente clare și obiectiv justificate, reprezintă o modalitate defectuoasă de înfăptuire a justiției contrară principiului constituțional al legalității în sensul definit de Curtea Constituțională, *„latitudinea judecătorului”* trebuie să fie determinată de o motivație obiectiv justificată, judecătorul având obligația legală, desprinsă din exigențele unui proces echitabil în sensul art. 6 CEDO, nu doar de a „cita” prevederile legale și principiile de judecare aplicabile speței, dar de a indica circumstanțele concrete care justifică aplicabilitatea acestora, unei spețe concrete.

Principiul legalității are drept consecință obligativitatea respectării legilor, inclusiv de către forul legislativ suprem al statului, această exigență fiind impusă nu doar indivizilor sau persoanelor juridice, ci și autorităților și instituțiilor

publice. În măsura în care legalitatea vizează actele agenților publici, este important ca aceștia să acționeze în limita atribuțiilor care le-au fost acordate (*hot. CC 22/2015),* instanțele de judecată nefiind o excepție în acest sens.

Astfel, raportând principiul constituțional expus anterior la motivația din încheierea contestată, Colegiul reține că scopul legal al măsurii asiguratorii, dispusă prin încheierea contestată, este definit la art. 174 alin. (1) Cod de procedură civilă și, în acest sens, deoarece prevederile procesual-civile au un caracter imperativ, nu pot fi supuse unor interpretări extinctive în defavoarea uneia dintre părți sau în sensul extinderii competenților legale atribuite instanței de judecată în materie de ingerință admisibilă în exercițiul unor drepturi garantate de CEDO, în speță, garantate de art. 1 Primul Protocol CEDO, în interesul justiției - asigurarea acțiunii. Or, în încheierea contestată instanța indică corect și întemeiat, din perspectiva exigențelor de probațiune judiciară definite de legea procesual civilă, că simplu fapt al invocării neexecutării unor obligații echivalează cu rea credința pârâtului ar justifica *ipso factum* necesitatea ingerinței în exercițiul dreptului de proprietate, cu titlu de măsură de asigurare a acțiunii și exonerarea recurentei/reclamante de sarcina probațiunii în modul stabilit de legea procesual civilă. Or, în conformitate cu prevederile art. 123 alin. (4) Cod de procedură civilă, sunt degrevate de sarcina probațiunii doar faptele care, conform legii, sunt prezumate a fi stabilite, inversarea defectuoasă a prezumției negative de care beneficiază intimații până la pronunțarea unei hotărâri definitive, de către instanța de fond, nu poate fi admisă în calitate de motiv al ingerinței în exercițiul unui drept protejat de Convenției, în temeiul art. 174 alin. (1) Cod de procedură civilă.

În același context, Colegiul ține să specifice că prima instanță, respingând cerința reclamantei privind instituirea măsurilor de asigurare a acțiunii, cum și motivarea soluției coroborate cu probele prezentate în acest sens, modul de derulare a raportului juridic și comportamentul fiecăreia din părțile litigante, a ținut cont de proporționalitatea și consecințele acestor măsuri în raport cu fiecare din părți și litigiul propriu zis.

Astfel, din considerente expuse, Colegiul ajunge la concluzia că încheierea contestată este întemeiată, justificarea admisibilității aplicării măsurilor de asigurare a acțiunii solicitată de reclamantul/recurent lipsind la moment. Or, materialele și probatoriul prezentat de ultimii sunt insuficiente pentru a concluziona pe marginea riscului invocat, în calitate de temei al aplicării măsurilor de asigurare a acțiunii, iar situația constatată de instanța de fond și de recurs la examinarea pricinii indică la o altă stare de fapt, decât cea pretinsă de recurentă.

În acest sens Colegiul reiterează, că orice restrângere a dreptului de proprietate, poate avea loc doar dacă sunt întrunite exigențele regulii triplului test: limitarea să fie prevăzută de lege, protejează un interes legitim, să fie necesară într-o societate democratică (*Unistar Ventures GmbH contra Moldovei, cererea nr.*

21151/04, hotărârea din 09 decembrie 2008; Baroul Partener-A contra Moldovei, cererea nr. 39815/07, hotărârea din 16 iulie 2009). Or, Convenția vizează protejarea drepturilor de o manieră concretă și efectivă, orice limitări aduse dreptului protejat de art. 1 Primul Protocol din Convenție, devenit precar, inclusiv prin instituirea unor reglementări și/sau limitări, urmează a fi examinate din perspectiva privării dreptului de substanță (*cauza Sporrong și Lonnroth contra Suiediei din 23.09.1982 Marea Cameră*).

Colegiul reiterează, că potrivit cererii privind aplicarea măsurii de asigurare a acțiunii și materialele dosarului, nu se regăsesc dovezi în sensul justificării existenței unui risc iminent de imposibilitate de executare a unei hotărâri judiciare, potrivit pretențiilor reclamantei. Or, simpla înaintare a cererii de chemare în judecată și existența pretențiilor față de pârât, invocate de reclamantă și declararea că situația existentă ar putea influința iminența riscului de imposibilitate a executării unei eventuale hotărâri pronunțată în prezenta cauză, nu pot constitui *in abstracto* temei de aplicare a măsurilor de asigurare a acțiunii, în sensul art. 174 Cod de procedură civilă.

Or, potrivit dispozițiilor art. art. 9, 22, 26 și 27 Cod de procedură civilă, instanța de judecată în procesul civil are un rol diriguitor în organizarea procesului conform exigențelor de contradictorialitate și disponibilitate în drepturi a participanților la proces, nefiind în drept de a interveni în favoarea uneia dintre părți în vederea exercitării în locul părții a sarcinii probațiunii sau propune mijloace de probă în susținerea cerințelor sale.

Mai mult, partea reclamantă nu a prezentat probe care să demonstreze existența riscului imposibilității punerii în executare a unei eventuale hotărârii judecătorești de admitere a acțiunii, din cauza înstrăinării, degradării, deteriorării bunurilor pârâților .

Or, judecătorul nu este în drept să dispună asigurarea acțiunii doar reieșind din natura juridică, valoarea pretenţiilor reclamantului şi a înscrisurilor anexate la cererea de chemare în judecată, existând astfel riscul de a prejudicia drepturile și interesele legitime ale părților, precum și de a se expune asupra fondului cauzei civile, împuterniciri de care judecătorul nu dispune la examinarea cererii privind aplicarea măsurilor de asigurare a acțiunii civile.

În acest context, se reiterează că, asigurarea acţiunii civile este o acţiune legală al cărei scop este asigurarea executării unei eventuale hotărârii judecătoreşti de admitere a acțiunii, fără a prejudicia interesele legitime ale părților în litigiu și respectiv, nu este admisibilă aplicarea arbitrară a măsurilor de asigurare a acțiunii, ținând cont de natura juridică și valoarea pretențiilor înaintate, în lipsa argumentelor întemeiate și a circumstanțelor obiective, a probelor pertinente care ar justifica asigurarea acțiunii.

Astfel, din considerentele expuse și în lipsa unor motive obiectiv justificate, privind existența unui risc iminent de imposibilitate a executării unei eventuale hotărâri judecătorești privind admiterea pretențiilor reclamantei, în modul și forma expusă în cererea de chemare în judecată, Colegiul ajunge la concluzia de a respinge recursul și a menține încheierea Judecătoriei *****, sediul Centru din 01 februarie 2024, prin care s-a respins solicitarea părții reclamante de aplicare a măsurilor de asigurare a acțiunii, ca fiind neîntemeiată.

Ca consecință, în situația anterior descrisă Colegiul constată, că instanța de fond corect și întemeiat a respins cerința reclamantei, de aplicare a măsurilor de asigurare a acțiunii, corect a stabilit starea de fapt și corect a identificat și aplicat cadrul legal pertinent speței, adoptând o soluție legală în acest sens, iar motivele invocate de partea recurentă în cererea de recurs fiind formale și neîntemeiate, reducându-se doar la critica subiectivă față de concluziile instanței de fond, necesită a fi respinse, cu menținerea actului judecătoresc atacat.

Reieșind din cele expuse și în conformitate cu prevederile art. art. 427 lit. a) și 428 Cod de procedură civilă Colegiul, -

d e c i d e:

Se respinge recursul declarat de avocatul Laurian Stratan în interesele Societății cu Răspundere Limitată „*****”.

Se menține încheierea Judecătoriei *****, sediul Centru din 01 februarie 2024, în cauza civilă la cererea de chemare în judecată înaintată de către Societatea cu Răspundere Limitată „*****” împotriva Agenției Proprietății Publice și lui Vasile Ciorbă cu privire la încasarea datoriei și a sumei cu titlu de îmbogățire nejustificată.

Decizia este irevocabilă din momentul adoptării.

Președintele ședinței Ion Țurcan

Judecătorul

Ina Dutca

Ala Malîi